

LITERATORUL

Apare Duminică

— Duminică, 11 Maiu 1880 —

Abonamentul: pe trei luni 4 lei, pe șase luni 8 lei.— Anunciurile: pe pagina 15 și 16 linia 30b
Scrisorile nefrancate se refuză. Administrația Strada Stirbey-Vodă, 9.

SUMARUL: Sonnet par François Nizet. — Sora de Caritate, pastel, — Revista theatrală de Luciliu — Poezii, — Mirza — Inmormântarea și toate suntele clopotului, — Dacă... — Dezastrul poezii de A. A. Macedonski — Imensitățile de B. Florescu — Melancolie, poezie de Carol Serob. — Pe o pagină de muzică, poezie de Duiliu Zamfirescu. — Balade de Henry Murger II. Primul păcat al Margarinei. — Puterea amorului, de Runeberg (Finlanda) — Mica Christină, cântec popular suedez — Omul apelor, cântec popular danes, — Ochii albaștri de Robert Burns (Scoția), tr. de B. Florescu.

„Literatorul“ pe lângă numeroșii aderenți ce a știut să-și câștige, fiind un adevărat centru între vechia școală a lui Heliade și noua Direcțiune a d-lui Maiorescu, pe lângă scriitorii ce a grupat, câștigă din zi în zi concursul condeielor de valoare.

Probă despre aceasta, este că revista noastră ale cărei baze s'a pus cu sacrificii multiple, se află astăzi în pozițiune, de a putea să anunțe, mulțumită unor promisiuni sigure, viitoarea colaborațiune a dulcelui poet Șerbănescu, cât și a iubitului poet Grandea.

Ecoul ce „Literatorul“ dorește să afle, pentru a îndeplini marele gol ce a lăsat *Curierul de Ambe Sexe*, nu este ănsă, de sigur, dintre acele cari, să se mărginească la fruntarii, și, suntem fericiți astăzi, când vedem că Belgia valonă, una dintre depărtatele noastre surori, s'a grăbit cea d'ânteiu a nimici distanțele și a ne întinde o frățescă mână prin intermediul d-lui François Nizet, doctor în științele politice și administrative, doctor în drept, în filosofie și litere. Numele d-lui Nizet, cunoscut în patria domniei-sale, pe tărâmul literar și științific, era deja cunoscut Românilor, grația ficei sale, distinsa poetă Marie Nizet, în care, națiunea noastră a găsit un ardent campion. Volumul d-sale de poezii intitulat *Roumanie* și publicat la Paris, ar fi fost fără îndoială și mai răspândit între noi, dacă împrejurările prin cari a trecut țara nu ar fi absorbit atențiunea generală. Inscriind astăzi pe d. François Nizet, între colaboratorii noștri, îi mulțumim din inimă pentru generoasele sentimente ce poartă colonilor Români de la Dunăre și nu ne îndoim că prin această confraternitate literară ce dorim s'o vedem stabilindu-se

Intre și n surorî, literatura noastră va ajunge treptat să 'și a f p un Jo p e t merită și de care să va silî a să face demnă și de aci înainte.

Eată acuma scrisoarea cu care ne onorează d. Nizet, cât și sonetul cu care bine-voiește s'o însoțască, și, pentru al căruî coprins, toți Româniî vor purta o viaă grațitudine distinsului și entuziastului Româno-fil.

Sonetul îl publicăm în franțuzește. În cât despre scrisoare, proza traducându-se cu mai multă înleznire o dăm textual :

„Domnă meă,

„Citesc revista literară pe care bine-voiți a o trimite fiicei mele, cunoscută prin publicațiunile sale poetice asupra țerii latine din Orient. Ar fi de dorit ca vitalitatea literară și politică a României, să se simtă în tot Occidentul și ca legațiunile națiunei dumneavoastră să 'și dea toate silințele pentru a implânta în sinul celor-l-alte popoare, sentimentele de amor și de stimă ce se datoresc frumoasei și valoroasei dumneavoastră patrii, căci : sentimentul popular face astă-zî lege.

„Tinerii Români cari studiază în diferite capitale, ar trebui de asemenea, să se înțeleagă între dênșii spre a lucra cu patriotism pentru ca să poată ajunge la același scop.

„Belgia iubește pe România ca pe o soră : Amândouă au suferit pentru a 'și cuceri independența lor ; amândouă vor mai suferi încă pentru a 'și-o conserva.

„Este important ca micile națiuni să se cunoască, să se unească, să se iubească și să se proteagă mutualmente formând compacte bafaliuni în contra năvălitorilor. Cauza lor e pură, morală, dreaptă și sântă : Este cauza omenirii și a progresului. Ea va triumfa. Sentimentul și conștiința generală o apără în contra erorilor culpabile ale capetelor mari...

„Am exprimat această idee în Sonetul ce vă trimet pentru „Literatorul.“

„Dacă 'l veți publica, lectorii, vor vedea cu plăcere, bunele sentimente de care suntem animați, noi, cei de aici, pentru România, valenta eroină a libertății.

„Priimiți, etc.

„Francisc Nizet.“

SONNET

Ils ont passé sur toi, vieille forêt Roumaine,
 Les ouragans du Sud, les Ouragans du Nord...
 Toujours tu reverdis; le soleil te ramène
 Un ciel pur... L'oiseau chante en se riant du sort !

... Où sont-ils donc ?... L'Islam agonise et se tord!
 Le sombre Nihilisme au Kremlin se démène,
 Sème l'effroi, rugit comme un énergumène :
 Le Danube est en paix et l'on rit sur son bord.

C'est que la Némésis, de son fouet implacable,
 Cingle enfin tôt ou tard la face du coupable,
 C'est que le crime en vain croit à l'impunité ;

C'est que tout peuple est grand comme toi, Roumanie,
 Quand son coeur est loyal, qu'il hait la tyrannie
 Et porte à son drapeau : *Justice et Liberté.*

François Nizet.

PASTEL

SORA DE CARITATE

O sală arcată. Un șir de paturî. Două lămpî cu lumină îndoioasă. Gemete. O ! totul e durere și 'ntunec : E spitalul în toată puterea cuvântului. Durerea scrijnesce dinți. Privelîșcea strânge inima. Setea arde plămîni. O rază a soarelui ar înveseli totul. — Raza soarelui lipsește. Un zîmbet ar linișci durerile. — Zîmbetul lipsește. Mângâierea ar deschide inima. — Mângâierea lipsește.

Ușa se deschide însă. O femeie îmbrăcată în negru intră. Un zîmbet pios îi flutură pe buze. În sală s'a făcut lumină. Raza soarelui nu mai lipsește. Privelîșcea s'a înveselit. Inimile se deschid. Durerile se linișcesc. Bolnavii o privesc uimiți ; o așceptă uimiți ; uimită ea înaintează spre ei. Și ei...

Ei știu bine că au o soră înrînsă : E o soră de Caritate.

Luciliu.

POETII

De ce ca nori ceî de iarnă
 Ce vin pe câmpuri ca s'aşcearnă
 Lungi strate de zăpadă,
 Să strâng pe unele frunţi june,
 Nori vişoroşi, sumbre furtune
 Ce se 'mbulzesc grămadă?

Orî nu mai este 'n ceruri soare,
 Şi 'n lume viaţă rizătoare,
 Mysteruri şi amoruri?
 Ce patime 'i însufleţeşte?
 Vr'un vis nebun îi urmăresce
 Cu vecnicile'i doruri?

De sunt nebuni, voiesc să 'i apăr
 Că 'n ochi au fulgere ce scapăr'
 Schinteî de poeziă,
 Şi nu e rar să se întemple
 Să poarte-o lume între temple
 Pe care să n'o sciă!

Cu ei vorbesc frunzele 'n cale,
 Cu ei şi apele pe vale,
 Şi bolţile albastre!
 Iar dacă au un corp de tină,
 Cu sufetele în lumină
 Plutescî mai sus de astre!

De suferinţi, ei sunt exemple,
 Când mor li se ridică temple
 Şi falnice statuie!
 În viaţă ênsă ducî o cruce
 Pe care totî, să 'ntrec s'apuče
 Să'î răstignească 'n cuie!

Şi nu e 'n stare suferire
 Ca să 'nterupă-a lor menire
 Şi nobilă şi sfintă!

Lor nu le pasă de năpasti;
Zimbescă pe margini de prăpastii:
Iubescă, mângăie, cântă!

Căscigă pâinea lor prin trude;
Nenorociții li sunt rude,
Copii, li sunt orfani;
Ii recunoșci, fiind-că 'i latră
Toți câinii 'ce-au hrănit în vatră,
Toți câinii, — toți dușmanii!

Cu cerul care le zimbescă,
Sunt curcubeul ce unește
Sărmana noastră lume!
„Poetii”, în valea cea de plângerii
Lor li se zice, însă „ângerii”
E'n ceruri al lor nume!

Al. A. Macedonski.

IMENSITĂȚILE

Când marea e liniștită, când aerul e în tăcere, când a lene unul după altul sărut țermul valurile mării, 'mî place, uitând cum trece timpul, să se privesc adăncimea albastră a cerurilor, și unda albastră ce în depărtare se confundă cu bolta cea de sus. Răpita de o nespasă dulceață mintea mea percurge imensul Ocean, și ascultă sgomotul armonios al mării neturburate.

Nu mai puțin 'mî place spectacolul imensității terestre. La apusul soarelui, de pe vârful muntelui acoperit de frunziș, stând liniștit în umbra deasă a unui vechi stejar, cu o privire nesigură percurg varietatea câmpiilor. Aci cu un pacnic murmur a lene numai pare a curge râul; fără voce numai pare a se ascunde în umbra cea deasă; prin repetite șerpuiți pare că vrea să fugă de a mea privire. Colo lacul nemișcat întinde apele-i adormite. Dar étă că încet un pios sunet lovește aerul: se oprește călătorul, și o cruce 'și face; țărănimea răspândită prin câmpie pune capăt grelelor sale munci, și ingenuchiând adoră pe Dumnezeu!

Să privesc marea séu imensitatea pământului, aceleași simțiminte 'mî umplu inima: sub o falsă aparință de pace neturburată, domnește, vai! o agitațiune prea reală.

Adese ori se ridică îngrozitoarea vielie, ș'împinge undel infuriate: e

cuprinse de o furoare nebună, cu un lung murmur al vântului, încep a se ridica valurile: fierbe și spumează Oceanul turbat; mugește imensitatea; se despică marea, și fundul ei apare: pretutindeni se înfățișează îngrozitoarea vedenie a morții.

Ast-fel sub o apariță pacnică se ascund mari nenorociri.

Nu mai mică e turburarea pe pământ. Pe neașteptate se precipită ruina și moartea. Nu e mult de când Vesuvul de o dată sdrobind a sa închisoare, revărsa cenușă și flacări, și pietre ce curgeau liquide, și cu al său fum umplea aerul și întuneca cerul. Toți fugeau tremurâți de ploaia cea înălăcărâ, de întunecării norii care se mișcau cu un îngrozitor muget, și de pietrele ce cădeau de sus în ploaie sdrobitoare.

Altă dată, însă-și se mișcă gheața munților, și precipitându-și mersul, cade peste câmpii. Tot ce poartă pământul e răpit în grozavul vârtej, care pe toate le sdruncină, le împinge, le respinge și le sfarmă în gyrul său. Pădurile înse-și, smulse din chiar rădăcinile lor, le ea cu sine, și neaoa cea repede torente s'a făcut: nimic nu-î poate sta împotriva, și distrugând toate, ea merge și tot merge.

Ast-fel sub o apariță pacnică se ascund mari nenorociri.

Ș'in lumea ta, s'ermene om, găsi-vei același contrast, și vai! tu însu-ți ți născocesci cele mai mari ale tale dureri! Ne muncim ca să ne pedepsim, deși suntem nevinovați! Ori-ce voluptate se sfirșește în durere. Nu-mai printr'o muncă ostentivă, continuă, ajungem la onoare; e grea lucrare de a-și păstra fața curată, e peste puțină de a-și păstra sufletul vergin! În primele zile de primăvară, un aer rece răpește adesea foile arborilor, și, neînverzite încă bine, le ia vântul, le amestecă, le rostogolește, le așterne pe câmpie. Tot ast-fel ale noastre griji, ale noastre proiecte, timpul le răpește: inima omului e în veci schimbătoare. O perfidă imagine înșeală în veci spiritul nesigur al oamenilor, și pe toți, buni, răi, i răpește de pe pământ surda moarte, și i precipită fără simțiri în neagra gloată a celor care nu mai sunt.

Ast-fel sub o apariță pacnică se ascund mari nenorociri.

O țara mea, cât ești de frumoasă în zi de primăvară! Cât de dulce e aerul tău! Cât de mănos ți-e pământul! Cât de avuți ți sunt munții! Ești regină între regine. Dar vai! la tine râvnesc toți vecinii, a ta pieire o urzesc! Dar vai! câți nemernici între ai tăi fi! O țara mea frumoasă, cât ești de sfâșiată!

Ast-fel sub o apariță pacnică se ascund mari nenorociri.

Șed la masă cu amici; rîd, sunt vesel, glumesc! Dar iluziile mele au perit una cu una! Dar tot ce am voit, tot ce am visat, tot ce am iubit, s'a șters ca năluciri. Și tu, inimă, tac, împietrește-te. Nimului nu voiți spune

a mea durere! A fi! a părea! a fi séu a nu fi! a dormi séu a visa! Au dispărut toate, și chiar voință nu mai am în mine! Nimic, nimic! Am în suflet moartea ce-mi doresc.

Ast-fel sub o aparință pacnică se ascund mari nenorociri.

B. Florescu.

MIRZA¹⁾

„Eu sunt Mirza, prinț tătar,
„Cu tăios și scump hanghiar
„Și cu falnic armăsar!

„Nu mai am averi, nici tron,
„Nici palatul din Cherson :
„Subt alt cer, alt orizon!

„Moșii mei cari-au fost khan
„S'au invins pe Otoman,
„Fură 'nvinși de alți dușmani!

„Moșii-mi ănsă de-au murit
„Pentru țară s'au jertfit
„Si cu cinste au pierit!

„Deci mândria mi-o cinstiți,
„Voi câți țara v'o iubiți,
„Cavalerilor _vestiți!“

S'ori pe unde el trecea
Aste vorbe când zicea
Toți în cale îi rostea :

—„Salutare, Prinț tătar,
„Cu tăios și scump hanghiar
„Si cu falnic armăsar!“

Al. A. Macedonshi.

Dobrovia 1878. Dec.

1) *Mirza* însemnează prinț în tătarăescă. În Dobrovia există încă, căzute într'o stare apropiată cu mizeria, mai multe familii prințiare tătarăești. Am avut ocaziă a mă convinge éasu-mi despre aceasta.

BALADE

de Henry Murger

II.

PRIMUL PACAT AL MARGARITEI

I.

Se chiema Margarita, și era așteptată în raiu, căci zisese Domnul; „Este un suflet frumos, și fiind-că i s'ar putea întâmpla vr'o nenorocire colo jos, o voi rechiema într'una din zilele aste, dacă nu uit.”

Era o fată dulce și supusă, — și o supranumiseră ângerul locului.

Se scula cu zorile; fragedă ca aurora, în toate zilele deșteptându-se, zicea rugăciunea ce o învățase mumă-sea și se îmbrăca apoi în odăița sea. — Ne având podoabe avute, nu-i trebuia oglindă.

Și precum făcuse în ziua trecută, — și cum era să facă a doua-zi, pentru a trăi cinstită, se punea la lucru.

Greere și albină tot de odată, — lucra cântând,

Un vechiu cântec de glorie și amor, care trecuse deja sub multe bolte, dar ale cărui versuri puteau să treacă printr'un suflet nevinovat fără să-i turbare limpiditatea.

II.

Intr'o seară de vară, ședea înaintea colibeii seale, torcând inul trebuincios casei.

Era ora în care stelele se nasc una câte una în cer și serv de semnal amorașilor,

Care alerg la întâlnire cu picioare sdravene de douăzeci de ani, ce sosesc înaintea orei,

Căci tot d'auna inima merge mai iute de cât ora.

Margarita cânta cântecul său, întorcând rodanul,

Când, trecu pre dinaintea ei una din vecinele seale, care mergea la sărbătoare în vecinătate. — Era îmbrăcată în haine noi, și alerga, împinsă de sgomotul micelor tobe ce vântul aducea de prin prejuri.

Dar se opri înaintea Margaritei,

Ca ea să 'i vadă rochia cea nouă, și salba, și cerceii,

Și-i dete mâna,

Ca ea să poată să 'i vadă un inel de aur ce strălucea la degetul său,

Și apoi fugi rîzînd.

Și Margarita o urmări cu o privire — care neliniști pe ângerul său cel bun.

Și inul nu mai trecea așa de repede pîntre degetele Margarinei, rodanul nu mai făcea să se auză sgomotul său monoton, și fusul i căzu din mînă.

Sgomotul ce făcu cădënd trase pe tînăra fată din visarea sea, și, aridicând ochii, găsi, stând drept în fața ei,

Și ținënd în mână o pălărie de păslă, pe care fălăea o pană ce se îndoea ca o flacără, un cavaler, bogat îmbrăcat, care i făcu o respectoasă salutare, și, cu o voce dulce ce căuta a place, — ceru să 'i spue :

«Drumul către oraș?»

Margarita i arătă drumul și întinse mîna spre a-i indica mai bine calea ce trebuia să urmese.

Atunci străinul se inclină, și, în schimbul serviciului ce-i făcuse, trase din degetul său un inel de aur, în care era legat un diamant strălucitor ca o stea, și-l trecu în degetul Margarinei,

Care găsi diamantul mai frumos de cât acel al tovarășei seale.

Și fața cavalerului se ilumină de un straniu suris.

Dar sosi atunci un cerșetor, îmbrăcat în sdrențe, care și el se opri înaintea Margarinei, și, cu o voce sfășiată, i ceru :

«Milă, frumoasa mea domnișoară!»

Margarita trase inelul din deget și-l dete săracului.

Străinul scoase un ținăt de turbare, — și întinse mîna către fată.

Dar săracul, care nu era alt ceva de cât ângerul păzitor al Margarinei, se metamorphosă, — și o acoperi cu aripele seale.

Și Satan, venit pentru a o ispiti, se dete îndărăt în fața spiritului ceresc.

Ș'in aceeași séră, — ângerul păzitor merse să spue lucrul lui D-zeu, și-i zise :

«Doamne, ar fi bine să o rechiem aci.»

Și D-zeu răspunse :

«Da, mă voi gândi la asta.»

Si a doua zi, numai se gândi la asta.

Si un an mai târziu, eșind din biserică, Margarita întâlni un tînăr care-i oferi aiasmă;

El avea o inimă de copil și un spirit de un veac,

Și se numea Faust.

Henry Murger.

traducere de Bonifaciu Florescu.

— Immormântarea și Toate Sunetele Clopotului

Un an, — dând d'anî, leag' an d'an, — d'anî
 D'atuncî, un lanț întreg s'a format,
 D'atuncî de când în groapă-a intrat!
 Un an, — dând d'anî, leag' an d'an, — d'anî,
 D'atuncî, un lanț întreg s'a format!

Din turn prelung și vibrător svon
 Prin limbî de clopot sunete dâ;
 Undă 'n oichî lacrămî, pe feți undă!
 Din turn prelung și vibrător svon
 Făcea mișcat om d'om a să dâ!
 Undă 'n oichî lacrămî la tristul son
 Undă, Undă, Undă, Undă!

Al. A. Macedonski.

1880 Buc. & Maiă

Puterea amorului

Poesie finlandesă.

Muma zise mâniată fiicei sale : „Copilă, am vrut să te ferești de amor, și povețele mele au fost zadarnice. — Iartă-mă, mamă, răspunse tânăra fată, am încercat să fug de dânsul și el îmi intra în casă cu fie-care rază a soarelui. De eșeam, 'i auzeam suspinul în orî-ce suflare a vântului, și dacă 'mî închideam ochii și urechile, 'l simțeam că-mî intră în inimă.

Runeberg.
 poet finlandes.

Dacă...

Dacă nu este-o minciună că iubirea e-o schinteie
 Care umple-al nostru suflet de un sentiment ceresc
 Imblânzind orî-care inimî cu bagheta sa de feie,
 O! atuncî nu e 'ndoială c'am iubit și că iubesc!

Dacă nu este-o minciună c'a simți cu vioiciune
 Fericirea seau durerea care ne consumă 'ncet
 E suprema poeziă prin mișcările'i nebune,
 O! atuncî nu e 'ndoială că am fost și sunt poet;

Dacă a trăi 'nsemnează a purta o grea povară
 S'a cădea sdrobit subț dânsa precum cad și mă sdrobesc,
 Dacă liniscea e numai în odihna funerară,
 O ! atunci nu e 'ndoială, nu sunt amăgit... trăiesc.

Al. A. Macedonski.

Mica Christină.

Mica Christină a pus aur în coșciug. Mica Christină 'și plânge logodnicul care este în mormânt.

El bate la ușă cu degetele sale ușoare. Scoală-te, mico Christino, și trage zăvorul. Sunt tânăra logodnic pe care 'l iubeai altă dată.

Tânăra se scoală în grabă și trage zăvorul.

'L pune să șază pe o ladă de aur, 'i spală picioarele cu vin curat.

Șed pe pat, vorbesc mult și nu dorm.

Dar cocoșii se pun să cânte. Morții nu pot lipsi mai mult.

Tânăra fată se scoală, 'și ia pantofii și-și urmează amicul prin pădurea cea lungă.

Și când sosesc la cimitir, părul cel blond al logodnicului începe să dispară.

Uite-te, fetișo, cum de o dată s'a roșit luna ; ast-fel de o dată dispară al său iubit.

Ea șade pe mormânt, și zice : « Voi ședeți aci până când Domnul mă va chema.

Atunci auzi vocea logodnicului său care zice :

« Mico Christino, reîntoarce-te a casă la tine.

« De câte ori lași să cază o lacrimă, coșciugul meu e plin de sânge.

« De câte ori inima ți-e veselă, coșciugul meu e plin de roze. »

Folk-Visor său poezie populară suedeză.

Melancolie

Pe cer e mândrul soare,

Dar mie mi se pare

Că norii îl umbresc,

Și ochii mei îl cată

Să 'l vadă înc'odată

Și nu'l ved, nu'l gădesc.

In lume 'i veselie;
Cântări de bucurie,
Un sgomot fericit;
E zi de serbătoare,
Eu nu știu, — mie 'mă pare
Că totu'i liniscit.

Nimic par'că nu 'mă place,
Or'i ce simțire tace
De-o vreme 'n peptul meu,
Nu știu ce e cu mine
Căci zi și noapte 'mă vine
Să plâng, să plâng mereu!

Carol Scrob.

Omul apelor

Omul apelor zise: „Dragă mamă, dă-mă o povață, iată lucru greu. Nu știu cum să mă unesc cu fata lui Marskig. E lucru greu de a eși de aci.”

Mumă-sa 'i făcu un cal din apa cea mai limpede, un frâu și o șa din nisipul cel mai alb. Dintr'ensul face un frumos călăreț. Pleacă pentru biserică închinată Fecioarei. 'Și leagă calul la ușa cimitirului și intră în biserică. Intră în biserică. Toate sfintele icoane se întorc la apropierea lui.

Preotul, care era în picere înaintea altarului, zise, văzându-l: „Cine este acest tână cavaler?”

Fata lui Marskig surise sub vëlul său, și zise: „Dea Domnul ca acest cavaler să fie al meu.”

El se apropie de scaunul pe care ședea ea. Face un pas, apoi doi, și strigă: „Fată a lui Marskig, dă-mă iubirea tea.” Mai face câțiva pași și zice: „Fată a lui Marskig, urmează-mă în casa mea.” Tânăra fată i întinde mâna și zice: „Ți dau iubirea mea și te voi urma.” Eș din biserică logodiș. Dănțuesc veseli și fără frică. Merg dănțuind până la mal; dar la sfârșit se gălesc singuri.

„Fată a lui Marskig, ține-mă calul pe când voi face un vas de care să mă pot servi.”

Când fură pe mare, tânăra fată căzu în abis.

Fu auzită de departe. Fu auzită strigând în apă: „V'o spun, o tinere fecioare, nu mergeți la danț cu mândrie.”

Cântec popular danes.

Traducei de *B. Florescu.*

Pe o pagină de musică

Speranța mea frumoasă, din vremele trecute,
Spre vremuri mai bătrâne, s'a dus pe neștiute
 In repedele'î zbor
Și 'n urma ei rămas'au o zi fără lumină
Și-o inimă ce'nchide sub neagra sa ruină
 Un dor... un vecinic dor.

Atunci nebun plecat'am cu gândul către tine
Insuflețită umbră a nopților senine,
 Suspini perdut de vânt...
Și te-am căutat prin ceruri, și te-am căutat prin lume,
Îmbrățișându'ți urma, strigându-te pe nume,
 Pe numele tău sfânt.

Dar urma'ți rătăcită pe lungile nisipuri
Ce rup drumul vieții în miș de miș de chipuri,
 S'a șters din drumul meu.
Iar eu remas'am singur sub plopul din pustie,
Privind o neagră cruce, pe care 'n poezie
 Sta scris numele tău.

Si mi-am adus aminte atunci că tu ești moartă,
Că cugetul meu singur te vede și te poartă
 Trăind, în golul seu...
Că tot ce-a fost o dată, că tot ce-o să mai fie
Curînd o să se schimbe în vecinică pustie...
 In gol., ca 'n gândul meu...
 Duiliu Zamfirescu.

Ochii albastru

Am apucat erî pe un drum nenorocit — pe un drum de care mi-e
frică că mă voi căi amar; — mi'am supt moartea în doi ochi plăcuți, —
în doi ochi gingași de un albastru frumos.

Nu erau strălucitoarele-î brule de aur, — buzele ei care păreau roze
udate de rouă, — sînul ei alb ca crinul, sînul ce se umfla ușcr; — erau
ochii ei de un albastru așa de frumos.

Vorbea, surîdea, 'mî căștigă inima, — 'mî încântă sufletul, nu știu cum;
— și cu toate aste lovirea, rana cea ucigătoare, — 'mî veni din ochii ei
de un albastru așa de frumos.

Dar cine nu îndrăsește să vorbească, ades nu isbutește; — poate.va
asculta ea dorința mea: — dacă refușă, voi acusa de moartea mea — acei
doi ochi de un albastru așa de frumos.

Robert Burns.

poet scoțian.

DEZASTRUL

I

De-ați văzut vr'o dată florî întredeșchise
Strălucind în roua taînicelor zori,
Lacrămile mele nu sunt acea rouă
Și în pept port numai vestejite florî!
De-ați văzut amorul cu ale lui vise
Cum de gene-atêrnă albi mărgăritari,
Lacrămile mele sunt de-o apă nouă:
Ele 'și-au sorgintea în durerî amarî;
Dau afar, ca riul peste al său vad,
Și de 'mî curg pe fașă, pe inimă cad!

II

Viața mea o dată era ca o mare:
Pânzele Speranșii o cutreiera;
Vecînic nebătută de cât de zefîre;
Insulă 'n mijlocu'i, inima-'mî era;
Ca s'o 'mpodobească cresceau plante rare
În parfumul caror ênsu-mî am crescut,
Dêr înalțând marea voci de pustiire,
Insula 'ntr'o stâncă azi s'a prefăcut!
Mi-a rămas din toate: Cugetele reci
Contemplând dezastrul cu nișce ochi secî!

Al. A. Macedonski.

Buc. 1880. April 27

REVISTA THEATRALA

Mărturisesc că mă duc rar la teatru și că mă așteptam, deună-ză, la reprezentațiunea de *Adio*, dată de doamna Romanescu, să văd mult mai puțin public. Rossi, Salvini, au fost în București și nu m'am dus să 'i văd. 'I văzusem deja în străinătate, e adevărat. Dacă m'am dus să văd pe doamna Romanescu, am făcut-o mulțumită unor suveniruri de copilărie. Mi-o aduc aminte și acum la vârsta de 12 ani, jucându-se prin grădina vecină cu a noastră. Am revăzut-o pe scena teatrului cu multă plăcere. S'au jucat mai multe bucăți în acea seară, între carii, și *Acrobatul*, comedie dintre cele mai grele. Voiți începe printr'aceasta.

Sunt trei persoane în această piesă: Bărbatul, soția, și vărul amoroș. Tesătură vechiă, der prin multe case reală chiar în zilele noastre. Pe bărbatul, l'a făcut d. Dimitriadi, fiul bătrânului nostru artist. Acest tînăr are școală, are talent, are viitor. Vocea sa ênsê este cam stridentă; pe scenă este sau prea rece sêu prea călduros: Intr'un cuvânt ca și tatăl d-sale, este omul extremelor. Ceea ce a dovedit că n'are în *Acrobatul*, este școala socială, marea artă de a și se intri și se ieși dintr'un salon, și care, nu se învață la *Conservator*; Ceea ce a dovedit că n'are, este acea răceală superficială sub care publicul se ghicească toate turmentele furii conținute, der teribilă. În adevăr, caracterul bărbatului înțelat din *Acrobatul*, nu poate să fiă altul: Acel caracter este un typ desevirșit de nobleță. 'Iși surprinde soția, și educațiunea e âncê atât de puternică asupra lui, în cât reusește a se conține; D. Dimitriadi a reușit prea mult: Iată singurul sêu defect. Ințr'altfel dicțiunea sa era curată. Pe scenă ênsê, în ședere, în mișcare, în totul, trebuia să aibă ceva mai mult din acel *sans gêne*, în care, d. Velescu, profesorul d-sale de la *Conservator*, este un rar maestru. Chiar figura ce 'și compusese, era puțin simpatică. Redengota sa deșchiată precum o purta părea mai mult, a fi atêrnată în fereastra unui magazin, de cât a îmbrăca pe un om de salon. Este o mare artă de a purta o haină neagră. Haina neagră este îmbrăcăminte omului de gust, bogat și de lumea mare, și tot într'o vreme este și îmbrăcăminte omului care bate scările Ministerelor după vr'o slujbușoară. Câtă diferență ênsê, între modul cum o poartă cel d'ântêit, și acela, cum o transportă cel de al douilea. Unul, pare mândru și elegant într'ênsa și celă-l-alt, umilit și sărăcăcios. De asemenea, este și cu purtatul șalului; Cu câtă grație îl vezi figurând pe umerii unei dame mari, și cu câtă meschinărie nu ni se arată, pe bustul unei mahalagioaice! Aceste observațiuni orî-cât de neînsemnate ar putea să pară profanilor, au o mare înfrurire pe amêndouê șcenele: Pe a teatrului și pe a lumii. Actorii, sunt și pe una și pe alta, și haina joacă și pentru unii și pentru alții un rol important. Fără îndoială, că nu e de vină d. Dimitriade, ci etatea sa. Va veni ênsê o zi când va deveni și mai mult om de societate și om de salon, căci, grație secolului, actorii, nu mai sunt clasați astă-ză printre *Histrioni*; lor li se zice artiști, sunt considerați, sunt iubiți, și adesea, oameni mari, se simt onorați de a le avea prietenia. E'i bine, în acea zi d. Mircea Dimitriadi, în care se simte toată stofa unui artist, va fi la adevê-

rata înălțime a unor atât de grele roluri și va înțelege, că, nu am vorbit cu pasiune de d-sa. Proba cea mai bună că îl socotim cu mult superior în alte roluri și merit să mergă departe, este, că îi consacram atâtea rânduri din cronica noastră.

În cât despre doamna Romanescu, domnia-sa, a scăpat piesa. Mai mult natural, nu se putea pune. Toate gesturile sale, toate mișcările sale, erau pline de nobleță. Tonul era cel just. Doamna Romanescu e deja artistă, și va deveni o artistă mare, și de sigur, dacă ne va fi dat, s'o revedem în aceeași ieseală și în același rol cu d. Dimitriade fiul, vom putea zice aceasta despre amândoi. Au fost negreșit și momente când doamna Romanescu, trebuia să puie mai multă pasiune. Ast-fel, atuncea când, se aruncă în genuchie dinaintea soțului său, am fi dorit să vedem această mișcare producându-se mai spontan. Drăgulașa artistă însă, era, — se ne ierte, — cam ocupată de a nu-și cocoloși prea mult rochia, și în fine nu prea își frângea mâinile într'un mod tocmai inconștient, de sigur, de teamă ca nu cum-va să își rupă vre una din rozalbele sale unghii!

D. Costescu, verul-amorez, de și cam exagerat, nu e lipsit de talent și nu ne îndoiim nici despre d-sa că prin studiu, își va face calea. Manierele sale, — cel puțin pe scenă, — păreau destul de elegante și pare să fi avut ocaziunea a fi fost în contact cu lumea aleasă.

În urmă acestei piese s'a recitat de d. M. Dimitriadi, o poezie, în care, a făcut prea bine să nu prea esagereze dicțiunea, (căci a fost uneori declamator), lucru ce publicul distins a apreciat îndestul. Versurile în ceștiune erau deja prea expansive pentru ca să nu mai aibă trebuință de o dezordonată recitare. Felicităm pe d. Dimitriadi că a înțeles și a simțit tot ce acele versuri conțineau. Cu mult mai mult farmec, D-na Romanescu a recitat, după d. Dimitriadi, o altă poezie: a dovedit că e dată cu citirea scrierilor literare.

Ce să zicem despre d. Wiest?... Să mai laudăm minunata sa execuțiune pe o coardă? D-sa trebuie să fie sătul de complimente și de aceia i-ar trebui puțină critică. Însă ne teamă să nu auzim ecoul vibrant al minunatei sale coarde, care se via să ne întoarcă condeiul de la dreapta la stânga, și 'n loc să-l criticăm să-l laudăm!...

Restul seratei aparținea unei piese intitulată: *Femeia trebuie să-și urmeze bărbatul*. Într'însa toți au jucat bine, începând de la Manolescu și sfârșind cu Tudora Pătrașcu. Cu deosebire s'au distins, d-nii Hagiescu și Manolescu, care a dovedit că adevărata sa fire artistică este de a juca rolurile comice.

Lucian.